

Me&We

Evaluering af versionering til 10. klassecentre

Januar 2024

1 INDLEDNING

Formålet med Me&We er at styrke unges sociale kompetencer, sociale relationer og sociale fællesskaber for at give dem et værn mod mistrivsel. Konkret er der i projektet udviklet et undervisningsmateriale med otte temaer målrettet efterskoler og 10. klassecentre.

De otte temaer i Me&We skaber tilsammen rammen for at styrke unges evne til at etablere og bevare de relationer, de har behov for, og give unge positive erfaringer med at dele det, som er svært. Samtidig bliver de unge inspireret til at tage del i og ansvar for fællesskabet og skabe en kultur, hvor alle føler sig gode nok.

Materialet er i første omgang udviklet i samarbejde med elever og lærere på efterskoler, og det er gradvist blevet tilpasset på baggrund af indsamlede input. I skoleårene 2020/21-2021/22 arbejdede 74 efterskoler med Me&We.

Mens udbredelsen af Me&We blandt efterskoler fortsætter, har projektpartnerne i skoleåret 2022/23 versioneret Me&We og afprøvet materialet på tre 10. klassecentre. Denne afrapportering omhandler erfaringerne fra denne versionering og afprøvning, da der tidligere er udarbejdet en større evaluering af projektets virkning blandt involverede efterskoler.

1.1 Kort om evalueringen

Formålet med evalueringen er at undersøge, hvorvidt Me&We succesfuldt er blevet versioneret til 10. klassecentre - herunder om:

- Pilotcentre finder Me&We brugbart og meningsfuldt i deres arbejde med eleverne
- Eleverne oplever øvelserne som meningsfulde og værdiskabende

Evalueringens datagrundlag er besøg på hver af de tre deltagende 10. klassecentre (Roskilde, Esbjerg, Skive), hvor Pluss hvert sted har gennemført et gruppeinterview med ambassadører og to med elever. I alt har Pluss interviewet 24 elever og 15 ambassadører fra de tre 10. klassecentre.

2 KONTEKST

Evalueringen indikerer, at der er et stort behov for at arbejde med trivsel i 10. klassecentre, men også at 10. klassecentre på flere områder har en anderledes kontekst end efterskolerne.

”Vores elever har også brug for, at vi ikke alene har fokus på, at de skal få en god karakter, men også at de skal blive en god karakter” – citat fra en ambassadør

For det første har 10. klassecentre gennemsnitligt en anden elevgruppe end efterskolerne. Konkret oplever 10. klassecentre, at en stor andel af deres elever har haft en udfordrende skoletid, er introverte og har svært ved at sætte ord på deres følelser. Samtidig har 10. klassecentre flere elever, som aktivt har fravalgt efterskoler, eller som har meldt sig ud af en efterskole, fordi de har svært ved at overskue det tætte, sociale miljø. Disse forskelle på elevgruppen betyder ikke, at Me&We er mindre relevant i 10. klassecentre – snarere tværtimod – men at flere elever vil føle sig usikre ved at indgå i flere af de konkrete øvelser i Me&We.

potentielt kan være en større modstand mod flere af de konkrete øvelser i Me&We.

For det andet er skoletiden på et 10. klassecenter mindre intens end efterskoler, og der går alt andet lige længere tid, før eleverne lærer hinanden at kende. Det kan potentielt have betydning for, hvornår i skoleåret eleverne er tilstrækkeligt trygge ved hinanden til, at de vil tage godt imod øvelserne i Me&We. Modsat kan Me&We potentielt også være med til hurtigere at skabe tryghed og fællesskab i klasserne.

For det tredje har 10. klassecentre mindre føling/kontrol med andre aspekter af elevernes liv og hverdag, som kan påvirke deres trivsel, end efterskolerne hvor eleverne bor og sover. Dette betyder dels at 10. klassecentre har mere snævre rammer for at integrere Me&We i undervisningen, og at muligheden for at lave eksperimenter med søvn, skærmtid m.m. er mere begrænsede.

3 HVORDAN FUNGERER ME&WE I 10. KLASSECENTRE?

Evalueringen viser, at Me&We – på trods af forskellene mellem efterskoler og 10. klassecentre – fungerer godt i 10. klassecentre, og at der har været behov for mindre versionering end forventet. Derfor har 10. klassecentre også gennemført alle temaerne (bortset fra "Efter 10. klasse", som blev gennemført efter dataindsamlingens afslutning) og kun fravalgt få øvelser.

Alle involverede 10. klassecentre har også arbejdet med elevernes trivsel før Me&We, men ambassadørerne oplever – ligesom det var tilfældet på efterskolerne – at Me&We giver en systematisk ramme og sprog for trivselsarbejdet. Derudover oplever ambassadørerne, at sproget i øvelserne passer til elevgruppen, og at timingen på de fleste øvelser er god. De oplever også, at materialet er lettilgængeligt og ikke kræver stor forberedelse. På den baggrund vil alle 10. klassecentre også bruge Me&We det følgende skoleår – dog måske i et lettere tilpasset format.

"Social trivsel har været vigtigt at italesætte. Arbejdet ud i klasserne har måske ikke været så effektivt tidligere. Det har projektet været godt til at rammesætte" – citat fra en ambassadør

"Når man har italesættelsen ved Me&We, bliver det nemmere rent kollegialt at se det [social trivsel], som noget der skal prioriteres og indarbejdes i skemaet" – citat fra en ambassadør

Hvor temaet "Godt i gang" i alle tre centre er gennemført som en del af introugen, er de resterende temaer integrerede på forskellig vis, f.eks. som:

- Ugentlig lektion i kontaktlærertid
- Nogle gange dansktimer, andre gange kontaktlærertid eller trivselsdage
- Nogle gange på tværs af klasser

Uanset organiseringen er det gennemgående, at (langsigtet) planlægning er afgørende, da lærerne i en travl hverdag nemt glemmer Me&We eller kommer i tanke om det i sidste øjeblik, hvorfor forberedelsen ikke bliver optimal. Som en ambassadør udtrykker det bliver det nemt "ups, vi skal lige huske Me&We".

Eleverne er enige om, at øvelserne i 'Godt i gang' bidrager til, at de lærer hinanden at kende i starten af skoleåret. I flere klasser oplever eleverne også, at Me&We i løbet af skoleåret åbner for gode samtaler i klassen og giver et godt afbræk fra tavleundervisningen. I disse tilfælde skaber Me&We en øget bevidsthed

om trivsel, som også i nogle tilfælde bliver til i hvert fald kortsigtede adfærdsændringer (f.eks. gåture, søvn og mobilvaner).

I andre klasser anser eleverne ikke Me&We som noget, der skal klæde dem på til deres tid efter 10. klasse, og derfor har de svært ved at se relevansen af Me&We, når de først har lært hinanden at kende. Den manglende oplevelse af relevans betyder også, at eleverne oplever, at Me&We tager tid væk fra den almindelig undervisning, så de kommer bagud med fagene.

Nedenstående figur illustrerer forskellen på de klasser, hvor eleverne "mister tidsfølelsen" i Me&We, og de klasser, hvor eleverne tænker "ikke nu igen". Evalueringen har ikke grundlag for at vurdere præcist, hvad der er årsagen til elevernes forskellige oplevelser med Me&We. Det er dog tydeligt, at elevernes oplevelse af lærernes engagement og hvor godt de er med i fagene, har en stor betydning.

"Mister tidsfølelsen"	"Ikke nu igen"
1) Lærerne er engagerede 2) Åbner for gode samtaler i klassen – rækker videre end 10. klasse 3) Afbræk fra klassisk tavleundervisning – særligt når øvelserne indebærer bevægelse	1) Lærerne er ikke engagerede 2) "Ikke relevant når vi har lært hinanden at kende" 3) Bagud med fagene og vil hellere bruge tiden på det

De gennemførte elevinterviews efterlader ingen tvivl om, at Me&We har gjort en forskel for i hvert fald nogle elever, hvilket nedenstående citater også vidner om:

"Me&We har gjort meget for sammenholdet. Vores klasse er max splittet op i 2-3 grupper, og vi kan sagtens tale med hinanden på tværs" – citat fra en elev

"Vil altid have i baghovedet, hvor meget vi fik delt med hinanden, og hvor trygt det var. Det hjalp helt sikkert klassen. Nogle ting er for personlige til at dele, men det giver mod at høre andre" – citat fra en elev

Alligevel er det med det tilgængelige datagrundlag vanskeligt at vurdere, om Me&We generelt har øget trivslen hos de involverede elever, selvom enkelte lærere oplever en mindre grad af gruppedannelse i klasserne. Sidstnævnte er eksemplificeret ved følgende citat: "Skodderne er der stadig, men mindre vandtætte".

4 LÆRINGSPUNKTER

I dette afsnit sammenfatter vi de mest centrale lærings- og opmærksomhedspunkter fra evalueringen:

- 1) Selvom der allerede er gode trivselsinitiativer i 10. klassecentre, har Me&We været med til at skabe en systematisk ramme og fælles sprog om trivsel på de involverede 10. klassecentre (ligesom det var tilfældet på efterskolerne).

- 2) Lærernes engagement er afgørende for, om Me&We bliver opfattet som værdiskabende blandt eleverne. I flere af øvelserne, skal eleverne sætte sig selv i spil, og hvis lærerne formår at samle op herpå, kan det bidrage positivt til klassefællesskabet. Hvis lærerne derimod ikke formår at samle op, kan det give ærgerlige oplevelser for de elever, som sætter sig selv i spil. Det er f.eks. tilfældet med øvelsen 'Mønsterbold', hvor manglende opfølgning fra læreren betyder, at øvelsen mest af alt tydeliggør over for alle, hvilke elever der er udenfor fællesskabet.
- 3) Når lærernes engagement har stor betydning, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er forskel på, hvad lærerne hver især er trykke ved. Her kan det hjælpe at prøve øvelser af i lærergruppen, eller at lærere f.eks. kan se deres kolleger gennemføre øvelserne første gang, hvorefter de gradvist selv bliver mere trykke ved øvelserne.
- 4) Ikke alle elever har nemt ved at tale om følelser. Derfor fungerer det godt med øvelser, som giver en naturlig 'distance' (f.eks. dilemmaer, bevægelse, "kreative rammer" m.v.).
- 5) Fysisk kontakt og intimitet er svært for mange elever. Det er derfor vigtigt, at lærerne er opmærksomme på at rammesætte øvelser som 'Øjenkontakt' samt 'Kram og massage' på en god måde samt i det hele taget at vurdere, om de øvelser vil fungere i netop deres klasse.
- 6) Temaerne 'Mig og min mobil' og 'Søvn' kan primært skabe opmærksomhed, da det kræver et vedvarende fokus, hvis eleverne skal ændre deres mobil- og søvnvaner.
- 7) Et center har ønske om plakater med small-talk-spørgsmålene, som kan hænges op i lokalerne.
- 8) Enkelte lærere efterspørger et mere direkte fokus på, at eleverne kan "ruske op i deres fortælling om sig selv" og "at turde yde sit bedste".
- 9) Blandt flere elever og enkelte lærere er der et ønske om flere praktiske og sjove aktiviteter/øvelser uden forkromede budskaber. Sådanne aktiviteter kan være med til at fremme fællesskabet og trivslen på en måde, hvor eleverne slapper mere af. Disse øvelser skal ikke erstatte de eksisterende øvelser, men kan udgøre et supplement.
- 10) Mange øvelser minder en del om hinanden, og centrene er derfor ikke sikre på, at de vil gennemføre alle øvelser næste skoleår. Det er forståeligt og nødvendigt for forankringen, at de enkelte centre gør materialet til deres eget. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at materialet ikke bør tilpasses og nedskaleres så meget, at den systematiske ramme (som er den store styrke ved Me&We) går tabt.
- 11) Uanset hvordan centrene vælger at organisere arbejdet og integrere Me&We i undervisningen, er planlægning og ledelsesmæssig prioritering afgørende for, hvor godt det lykkes. Dette vil særligt være tilfældet i de første år, hvor øvelserne og tankerne fra Me&We ikke vil gennemsyre hverdagen på centrene, og hvor planlægning er afgørende for, at øvelserne rent faktisk bliver tænkt ind i undervisningen på en gennemtænkt og forberedt måde. Erfaringerne fra efterskolerne er, at det kræver i hvert fald tre skoleår, før sproget og systematikken fra Me&We er stærkt forankret i skolerne.

OM PLUSS

Siden 2001 har vi bistået virksomheder, organisationer og samfundsinstitutioner i at udvikle og realisere deres potentialer. Det sker via udvikling af governance, strategi, ledelse og organisation, samt ved at skabe overblik, beslutningsgrundlag og læring gennem strategiske analyser og evalueringer. I vores adfærd og tænkning styres vi af tre værdier: Værdiskabelse, fairness og troværdighed. Konsulenterne arbejder over hele landet ud fra vores kontorer i Aarhus og København.

Pluss.